

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce: Z. N., zastoupeného Mgr. Janem Lipavským, advokátem v Hradci Králové, Velké náměstí 135/19, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 12. 2003, čj. OAM-6597/VL-07-HA14-2001, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 1. 2005, čj. 24 Az 100/2004 - 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.**
- IV. Odměna advokáta Mgr. Jana Lipavského se určuje částkou 2558,50 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 12. 2003, čj. OAM-6597/VL-07-HA14-2001, nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný současně rozhodl, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě. V žalobě parafrázoval některá ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), která měla být správním orgánem porušena. Dále žalobce namítal zejména nesprávné posouzení jeho žádosti o udělení azylu žalovaným ve vztahu k humanitárnímu azylu, přičemž důvody pro jeho udělení spatřuje především ve zdravotním stavu svém i své rodiny a v nedostatečné zdravotní péči, jež by jim mohla být poskytnuta v případě návratu

do Gruzie. Žalobce rovněž uvedl, že jeho rodina nemá záruku, že budou v případě návratu do vlasti v pořádku, protože v Gruzii sice došlo ke změně vlády, nicméně není jisté, jaká opatření učiní současný prezident vůči protivníkům prezidenta bývalého.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 26. 1. 2005, čj. 24 Az 100/2004 - 31, spojil věci vedené pod spisovými značkami 24 Az 100/2004, 24 Az 101/2004, 24 Az 104/2004 a 24 Az 486/2004 týkající se žalobce, jeho manželky a nezletilých dětí ke společnému projednání. Rozsudkem ze dne 27. 1. 2005, čj. 24 Az 100/2004 - 38, poté zamítl žaloby žalobce a jeho rodinných příslušníků. Své rozhodnutí ve vztahu k námitkám uplatněným žalobcem v kasační stížnosti odůvodnil tím, že institut mezinárodní ochrany formou azylu nelze zneužívat k legalizaci pobytu cizince, zdravotní problémy nepatří mezi taxativně vymezené důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu a ekonomické problémy žalobců neměly žádnou souvislost s důvody relevantními pro azylové řízení. Pokud jde o obavy žalobce z pronásledování z důvodu jeho členství v politické straně S. G., žalovaný správně poukázal na změnu politické situace, ke které došlo v Gruzii ke konci roku 2003, k moci se dostala opozice prezidenta Ševarnadzeho, který odstoupil, situace v zemi se výrazně zlepšila a k pronásledování z politických důvodů už nedochází, obavy žalobce jsou tedy neopodstatněné. Krajský soud se proto ztotožnil s názorem žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností v rozsahu výroku, jímž byla jeho žaloba zamítnuta. Z obsahu kasační stížnosti jednoznačně vyplývá, že stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu pouze v rozsahu týkajícím se jeho osoby. Stěžovatel namítal nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.), a to ve vztahu k neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Uvedl, že v Gruzii měl potíže kvůli svému členství v politické straně N. G., dostal výpověď ze zaměstnání, bylo mu vyhrožováno, byl fyzicky napaden, zapálili mu automobil, jeho manželka v důsledku těchto událostí potratila; tyto důvody jsou podřaditelné pod zákonné podmínky pro udělení azylu. Soudem ustanovený zástupce poté doplnil kasační stížnost a dále namítl vady řízení před správním orgánem (§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.); konkrétně, že rozhodnutí žalovaného nemá náležitosti správního rozhodnutí, neboť není v souladu s § 47 odst. 5 správního řádu podepsáno oprávněnou osobou, a nemůže tedy mít účinky správního rozhodnutí, a že rozhodnutí žalovaného bylo vyhotoveno v azylovém středisku osobou, která je podepsána v rubrice „za správnost“, a zasláno stěžovateli, a teprve poté bylo jeho další vyhotovení zasláno do Prahy, kde je podepsala oprávněná osoba, napadené rozhodnutí žalovaného tak bylo vydáno zcela bez vědomí oprávněné osoby a následné seznámení se oprávněné osoby s obsahem předmětného rozhodnutí a podepsání jednoho jeho vyhotovení nemůže zhojit jeho počáteční nicotnost. Krajský soud se měl případnou nicotností napadeného rozhodnutí zabývat z úřední povinnosti, což neučinil (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.). V samostatném podání stěžovatel navrhl příznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že ve svých závěrech učiněných ve věci stěžovatele on ani krajský soud nepochybili. Dále poukázal na to, že nedostatek náležitostí rozhodnutí žalovaného (absenci podpisu oprávněné osoby) stěžovatel žalobou nenamítal. Proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku; takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Dříve, než Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení důvodů obsažených v kasační stížnosti, zabýval se z procesního hlediska doplněním kasační stížnosti zástupcem stěžovatele ze dne 15. 6. 2005. Nejvyšší správní soud již dříve vyslovil názor, že smyslem povinného zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti je zajištění odborné právní pomoci účastníkům řízení, a tím i ochrany jejich práv. Z tohoto důvodu je přípustné, aby soudem ustanovený zástupce doplnil kasační stížnost i po uplynutí lhůty pro její podání i v situaci, kdy nebyl k jejímu doplnění soudem vyzván, opačný výklad by činil jeho účast v řízení nadbytečnou a formální (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, čj. 3 Azs 417/2004 - 70^[1]). Nejvyšší správní soud tedy k doplnění kasační stížnosti provedenému zástupcem stěžovatele přihlížel.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud dále podotýká, že pouhou zmínku žalobce v žalobě o tom, že žalovaný porušil ustanovení § 12 zákona o azylu (konkrétně žalobce uvedl, že má za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12 zákona o azylu, resp. minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu), která nebyla doplněna o jakákoliv další tvrzení, tím méně pak o návrhy na provedení dokazování, nelze považovat za řádně uplatněný žalobní bod. Jestliže tedy krajský soud napadené rozhodnutí přezkoumal i ve vztahu k této „námitce“, překročil meze přezkumu stanovené soudním řádem správním (§ 75 odst. 2 věta první). Takovýmto postupem však žalobce nebyl zkrácen na svých právech, naopak mu krajský soud poskytl širší přezkum, než jaký mu na základě jím podané žaloby (s ohledem na žalobní body) náležel. Nejvyšší správní soud pak, s ohledem na to, že krajský soud v uvedeném rozsahu napadené rozhodnutí přezkoumal, ke stížní námitce stěžovatele přezkoumal rozhodnutí krajského soudu rovněž v té části, v níž hodnotil zákonnost rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu stěžovateli podle § 12 zákona o azylu. Již nad rámec nutného odůvodnění na tomto místě Nejvyšší správní soud doplňuje, že prostý výčet paragrafů správního řádu, případně jejich parafrázi, bez jakékoli specifikace nelze považovat za žalobní bod (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 - 57^[2], a rozsudky

^[1] <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=1793>

^[2] dosud nebylo publikováno

Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2005, čj. 8 Azs 52/2005 - 56^[3], a ze dne 22. 4. 2004, čj. 6 Azs 22/2004 - 42^[4]).

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud o věci uvážil takto:

Stěžovatel se v kasační stížnosti v první řadě dovolával stížního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a to ve vztahu k neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod; nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Pronásledování je v ustanovení § 2 odst. 5 zákona o azylu definováno jako ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Stěžovatel v průběhu správního řízení, konkrétně v pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky dne 22. 11. 2001, uvedl, že je členem opoziční strany N. G., která byla policií omezována, nezastával v ní žádnou funkci, jako divák se účastnil jejich demonstrací. Několikrát byl zbit policisty v civilu, nějaké osoby mu vyhrožovaly a zapálily mu auto, jeho manželka v důsledku strachu a stresu potratila. S žádostí o pomoc se na policii, jiný státní orgán ani na soukromou osobu neobrátil. V pohovoru k žádosti o udělení azylu dne 14. 3. 2003 pak stěžovatel uvedl, že nebyl nikdy odvezen na policii, nikdy nebyl zadržen, s policií neměl žádný konflikt. Lidé, kteří jej napadli, byli možná policisté nebo lidé z vlády, stěžovatel tak usuzuje z toho, že na demonstracích byli vždy jejich ostatní účastníci napadeni. V souvislosti se zničením jeho auta stěžovatel uvedl, že o něm nemá žádné doklady a že, přestože bylo auto pojištěno, nedostal od pojišťovny žádnou náhradu, nikde si však nestěžoval. Ekonomické potíže jeho rodiny korespondují s obecnou špatnou ekonomickou situací v Gruzii, pramenily z nemožnosti získat zaměstnání, obdobné potíže měla většina obyvatel. V pohovoru dne 22. 11. 2001 stěžovatel rovněž uvedl, že by se do Gruzie vrátil jen v případě změny vlády a prezidenta.

Žalovaný hodnotil skutečnosti uváděné stěžovatelem v souvislosti s informacemi, které sám zjistil v průběhu správního řízení o politické a ekonomické situaci a stavu dodržování lidských práv v Gruzii. Jedná se zejm. o tyto informace: činnost opozice a její povolené demonstrace a mítinky jsou v Gruzii obecně tolerovány, proti činnosti

^[3] <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=3853>

^[4] <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=3769>

opozice nejsou vedeny žádné viditelné represivní zákroky. Sdružení N. G. není oficiálně zakázáno, jeho představitelé občas vystupují i v televizním vysílání. Obyvatelé Gruzie mají možnost podat stížnost na postup policie nadřízeným policejním orgánům či prokuratuře nebo se obrátit k soudu; v Gruzii byl rovněž zřízen institut veřejného ochránce práv (ombudsmana) a byla zde otevřena kancelář Rady Evropy, u nichž je také možné podat stížnost.

Stěžovatel hodnověrným způsobem neprokázal, že neznámé osoby, které jej napadaly v souvislosti s účastí na protivládních demonstracích, patřily k vládním složkám či policii. Na jejich jednání si nikde nestěžoval – u policie, jiného státního orgánu ani u ombudsmana či nějaké nestátní organizace, přestože k tomu měl možnost. Nelze proto dovodit, že jednání osob, které stěžovatele napadaly pro jeho politickou činnost, bylo úřady Gruzie podporováno nebo trpěno. Stěžovatelovy potíže existenčního charakteru byly vyvolány tíživou hospodářskou situací v Gruzii, která postihuje bez rozdílu většinu obyvatel země a neměly žádnou souvislost se stěžovatelovými politickými názory.

Stěžovatel tedy neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že byl ve své vlasti pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu.

Problémy, které stěžovatel v Gruzii měl, nedosáhly takového charakteru, intenzity a opakovanosti, aby stěžovatel mohl v případě návratu do země původu pociťovat odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů (jiné důvody dle § 12 písm. b) zákona o azylu stěžovatel netvrdil). Stěžovatel se je ani nepokoušel aktivně řešit, např. přestěhováním se do jiné části země. V listopadu roku 2003 došlo navíc v Gruzii ke změně režimu, prezident Ševarnadze podal demisi, k moci se dostala opozice, stěžovateli tak v Gruzii již nehrozí problémy, které spojoval se svými politickými aktivitami.

Nejvyšší správní soud dále doplňuje, že odůvodněnost stěžovatelových obav z pronásledování v Gruzii relativizuje rovněž podání jeho manželky, které bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno dne 25. 10. 2005 a z něhož vyplynulo, že stěžovatelova manželka pro sebe a jejich společné nezletilé děti zařídila repatriaci.

Stěžovatel tedy v řízení o udělení azylu neprokázal odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Pro úplnost Nejvyšší správní soud konstatuje, že strach z pronásledování z jiných důvodů vymezených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu stěžovatel v průběhu správního řízení, ani pozdějšího řízení soudního, netvrdil.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatel ve správním řízení neuvedl žádný z důvodů pro udělení azylu na území České republiky taxativně vymezených v § 12 zákona o azylu. Jestliže se krajský soud ztotožnil se skutkovými zjištěními a s právními závěry žalovaného, nepochybil a věc posoudil po skutkové i právní stránce zcela správně. Krajský soud ve svém rozhodnutí o zamítnutí žaloby stěžovatele řádně a dostatečně konkrétně odůvodnil, proč se s názorem žalovaného ztotožnil; odůvodnění soudního rozhodnutí je logické, vnitřně konzistentní a dostatečně srozumitelné. Nejvyšší správní soud tedy neshledal rozsudek krajského soudu nezákonným.

K další námitce stěžovatele, že rozhodnutí žalovaného je nicotné pro absenci podpisu oprávněné osoby (§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.), a krajský soud se měl případnou nicotností napadeného rozhodnutí zabývat z úřední povinnosti, což neučinil (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), Nejvyšší správní soud shledal následující.

Absence podpisu oprávněné osoby na písemném vyhotovení rozhodnutí správního orgánu (§ 47 odst. 5 správního řádu), které bylo doručeno účastníku správního řízení, za situace, kdy součástí správního spisu je vyhotovení rozhodnutí, které je takovou osobou podepsáno a je i jinak bezvadné, nezakládá nicotnost tohoto rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, čj. 3 Azs 277/2004 - 70^[5]). Takové rozhodnutí je stíženo vadou ve smyslu § 47 odst. 5 správního řádu, která by mohla založit jeho nezákonnost. Protože však v posuzované věci žalobce v žalobě nezákonnost napadeného rozhodnutí z důvodu absence podpisu oprávněné osoby nenamítl, krajský soud při přezkumu rozhodnutí žalovaného v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. nijak nepochybil, když napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů a stěžovatelem opomenutou námitkou chybějícího podpisu se nezabýval; za dané situace již stěžovatel nemůže tuto námitku s ohledem na ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. účinně uplatnit v kasační stížnosti. Jiná situace by nastala, pokud by napadené rozhodnutí nebylo „pouze“ nezákonné, ale bylo nicotné. K nicotnosti správního rozhodnutí by totiž krajský soud musel přihlédnout podle § 76 odst. 2 s. ř. s. i bez návrhu žalobce, a pokud by toto opomněl, byl by dán důvod ke zrušení jeho rozsudku v řízení o kasační stížnosti, a to i bez námítky stěžovatele v kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.).

Protože tedy předmětná vada nebyla stěžovatelem v žalobě namítána a protože z této vady nevzešlo žádné zkrácení procesních práv stěžovatele v řízení před krajským soudem, není tato vada rozhodnutí žalovaného důvodem pro zrušení rozhodnutí krajského soudu v rámci řízení o kasační stížnosti.

Nad rámec nutného odůvodnění - toliko pro úplnost - Nejvyšší správní soud k tvrzení stěžovatele, že vzhledem k tomu, že v dané věci jsou pochybnosti o tom, zda rozhodnutí žalovaného bylo vydáno s vědomím oprávněné osoby, krajský soud byl povinen učinit příslušná skutková zjištění k tomu, aby mohl být učiněn závěr, o tom, zda napadené rozhodnutí žalovaného je či není nicotné, uvádí:

V případě stěžovatele krajskému soudu nevznikly žádné pochybnosti o tom, zda rozhodnutí žalovaného bylo vydáno s vědomím oprávněné osoby. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2005, čj. 1 Azs 111/2004 - 51, na nějž v této souvislosti stěžovatel ve své kasační stížnosti odkázal, dopadal na jiný skutkový stav; v odkazovaném případě ani vyhotovení rozhodnutí založené ve správním spise neobsahovalo podpis oprávněné osoby, ale pouze otisk razítka a uvedení jména, příjmení a funkce oprávněné osoby a podpis jiné osoby v rubrice za správnost.

Nejvyšší správní soud tedy zhodnotil stížní námitky jako nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch;

^[5] <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=5343>

žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Stěžovateli byl pro toto řízení před soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 věta první, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2x 1000 Kč za dva úkony právní služby - převzetí a příprava věci a písemné podání soudu týkající se věci samé a dále 2x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s ustanovením § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 2150 Kč. Vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb. , o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (§ 35 odst. 7 věta druhá, § 120 s. ř. s.), tedy o částku 408,50 Kč. Celková částka 2558,50 Kč bude ustanovenému zástupci vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. března 2006

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu